

نگران شیوع لانگ کووید در ایران هستیم

دکتر مینو محرز متخصص بیماری‌های عفونی و گرمسیری می‌گوید: تخمین ما قبلا این بود که اوج موج هفتم کرونا در شهریورماه امسال باشد اما خوشبختانه در اوایل همین ماه (مرداد ماه) به اوج خود رسید. البته هنوز هم آمارهای ابتلا و بستری بالاست اما نمودار تا حدودی صاف (پلتفرم) شده است.

به گزارش سایت خبری پرسون، هفته گذشته آمار مبتلایان و فوتی‌های کرونا به سرعت بالا رفت و در آستانه ۳ رقمی شدن قرار گرفت، اما طولی نکشید که آمارها دوباره فروکش کرد و آمار جانباختگان از حدود ۹۰ نفر به زیر ۵۰ نفر رسید. روز گذشته آمار فوتی‌ها دوباره روند صعودی به خود گرفت و به ۸۳ نفر رسید و آمار مبتلایان هم از ۳ هزار و ۳۱۵ نفر در روز ۲۲ مرداد، به ۶ هزار و ۲۷۹ نفر در روز گذشته رسید. یعنی ۲ برابر!

با وجود سینوسی شدن آمارها، کارشناسان و نیز مسئولان ستاد ملی کرونا می‌گویند که به اوج موج هفتم رسیده‌ایم و موجی که انتظار می‌رفت در پایان تابستان به قله (پیک) برسد، هنوز مردادماه به آخر نرسیده، به اوج خود رسیده است.

چرا آمار کرونا زود پایین آمد؟

دکتر مینو محرز، متخصص بیماری‌های عفونی و گرمسیری و استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران در این رابطه می‌گوید: تخمین ما قبلا این بود که اوج موج هفتم در شهریورماه باشد، اما در اوایل همین ماه (مردادماه) به اوج خود رسید. البته هنوز هم آمارهای ابتلا و بستری بالاست اما نمودار تا حدودی صاف (پلتفرم) شده است و به نظر می‌رسد از پیک یا قله این موج بیماری گذر کرده و از این به بعد شاهد کاهشی آمارها در کشور باشیم.

دکتر محرز می‌گوید: علت این که آمارها این‌قدر زود و محسوس آمد پایین، این است که تعداد خیلی زیادی از افراد جامعه مبتلا شدند و مصونیت گله‌ای ایجاد شد. خیلی از اینها بیماران سرپایی بودند. البته در این میان بستری و مرگ‌ومیر هم داشتیم. در مقایسه با زیرسویه BA۲، میزان بستری‌ها و بیماران بدحال خیلی بیشتر بود. چون هم سرعت انتقال زیرسویه‌های BA۴ و BA۵ بیشتر است و هم شدت بیماری در این سویه شدیدتر است. ضمن اینکه آمار استفاده از ماسک هم طی ماه‌های اخیر در کشور خیلی پایین آمده بود. چون بیشتر مردم فکر می‌کردند که کرونا دیگر تمام شده است. اما به دلیل این که هم خیلی از افراد مبتلا شدند و هم واکسیناسیون صورت گرفت، آمارها پایین آمد.

این استاد دانشگاه ادامه داد: واکسن‌هایی که در این مدت تزریق شده، تا حدی در کنترل بیماری و کاهش آمارها تاثیر دارد، اما هرچقدر که پیش می‌رود، اثرات واکسن‌های قبلی موجود در دنیا روی سویه‌های جدید کرونا کمتر می‌شود. هرچند باز تاکید می‌کنم که همین واکسن‌های موجود هم اثربخش هستند و در افرادی که دوز سوم و چهارم واکسن را زده بودند، بیماری زیرسویه‌های جدید خفیف‌تر بوده است.

واکسن‌ها باید بر اساس ماهیت امیکرون ساخته شوند

این متخصص بیماری‌های عفونی و گرمسیری می‌گوید: موج هفتم کرونا به سرعت به پیک خود رسید. انتظار می‌رفت دیرتر از مرداد به پیک برسد، اما الان نمودار دیگر تقریباً دارد صاف می‌شود. باز هم می‌گویم دلیل اصلی این اتفاق، هم ابتلای تعداد زیادی از افراد جامعه است و هم این که واکسن‌ها تا حدودی ایمنی ایجاد کرده‌اند. البته واکسن‌ها صددرصد موثر نیستند. چون واکسن‌گیزی سویه‌های جدید در مقایسه با سویه‌های قبلی بالاتر و بیشتر است. اما در هر صورت واکسیناسیون تاثیر داشته که باعث شده تعداد زیادی از افراد به نوع خفیف کووید مبتلا شوند و به انواع حاد و شدید دچار نشوند. واکسن مقداری ایمنی ایجاد کرده اما صددرصد موثر نیست. چون نوع ویروس تغییر کرده و واکسن‌ها باید بر اساس ماهیت امیکرون ساخته شوند.

دکتر محرز اظهار می‌کند: برخلاف ویروس دلتا که ریه و قلب را هم درگیر می‌کرد و پیر و جوان را با و بدون بیماری زمینه‌ای مبتلا می‌کرد و مرگ و میرش هم بالا بود، در مورد امیکرون بیشترین مرگ و میر و بیماری حاد مربوط به افرادی است که یا سن بالا دارند یا دچار بیماری زمینه‌ای هستند. برای همین نوبت چهارم واکسن را فقط درباره همین افراد توصیه کرده‌اند و فعلاً تاکید می‌کنم بر واکسیناسیون همه افراد جامعه نیست. حالا باید دید چه می‌شود. تکلیف دنیا با این ویروس معلوم نیست. آیا دوباره جهش‌های بعدی رخ خواهد داد یا به همین صورت می‌ماند؟ نمی‌دانیم.

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران می‌گوید: اصلاً نمی‌شود با اطمینان گفت که از چه زمانی دیگر سویه جدیدی پیدا نخواهد شد یا ویروس کرونا جهش جدیدی پیدا نخواهد کرد. چون دنیا تاکنون چنین ویروسی به خود ندیده است. بیش از ۳ سال است که این ویروس پیدا شده و مدام تغییر هویت می‌دهد و برای گریز از واکسن و مصونیت‌های قبلی مدام جهش پیدا می‌کند. بنابراین به نظرم حالا حالاها، هم تزریق نوبت‌های بعدی واکسن را خواهیم داشت و هم باید به سمت ساخت واکسن‌های جدیدتر برویم.

دکتر محرز تاکید می‌کند: درست است که ساخت واکسن میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری نیاز دارد، اما شاید لازم باشد که منبع واکسن‌ها را در دنیا تغییر دهند و آنها را بر اساس امیکرون بسازند. چون منشأ همه واکسن‌های قبلی از ویروس ووهان بوده است. هم فایزر و هم واکسن‌هایی که در ایران ساخته

شده‌اند، از ووهان بوده است. هر پروتئینی که گرفتند، از ووهان بوده، اما امیکرون با جهش‌های اخیرش نشان داده که با سویه‌های قبلی کاملاً فرق می‌کند و واکسن‌گریزی‌اش هم بیشتر است. برای همین اگر بخواهد ادامه پیدا کند، باید از واکسن‌های جدیدتری استفاده شود که بر اساس ماهیت امیکرون ساخته شده باشد تا بتواند اثربخشی لازم را داشته باشد.

هشدار درباره شیوع لانگ کووید در کشور

در کنار موج‌های متعدد کرونا که می‌آیند و می‌روند و جامعه را درگیر خود می‌کنند، آنچه که به اندازه مرگ و میر ناشی از کرونا اهمیت دارد و هزینه اقتصادی و بار روانی سنگینی برای جوامع خواهد داشت، «لانگ کووید» است؛ پدیده‌ای که ممکن است فرد بهبودیافته از کرونا را تا هفته‌ها و ماه‌ها دچار اختلالات گوارشی، بی‌حالی و بی‌حسی، تب خفیف، بی‌اشتهایی، اختلال حس بویایی و چشایی و ... کند.

کارشناسان می‌گویند حدود ۳۰ درصد موارد ابتلا به بیماری کرونا، به لانگ کووید یا کووید طولانی‌مدت تبدیل می‌شوند. البته باید توجه کرد که در لانگ کووید، شدت بیماری به شدت دوره حادش نیست و به مرور زمان عوارضش کمتر می‌شود و البته طیف متنوعی هم دارد.

لانگ کووید یا کووید طولانی‌مدت، آسیب‌های اقتصادی و روانی متعددی برای کشورهای دنیا داشته است. آمریکا برآورد کرده که لانگ کووید می‌تواند حدود ۴۰۰ میلیارد دلار به اقتصاد این کشور ضربه بزند. در این میان بسیاری از کشورها کلینیک مختص کووید طولانی تاسیس کرده‌اند تا به بهبود کامل بیماران دچار کووید طولانی کمک کنند، اما در ایران هنوز راه‌اندازی چنین کلینیک‌هایی مورد توجه قرار نگرفته است.

دکتر محرز درباره لانگ کووید و تبعات آن می‌گوید: لانگ کووید یا کووید طولانی‌مدت در گونه امیکرون بیشتر است و هرچقدر جلوتر می‌رویم، تعداد افرادی که دچار لانگ کووید می‌شوند، بیشتر می‌شود.

دکتر محرز با بیان این که لانگ کووید ممکن است فرد را تا هفته‌ها و ماه‌ها دچار اختلالات گوارشی کند یا بی‌حالی و کاهش حس بویایی و چشایی و ... برایش ایجاد کند، تأکید می‌کند: خود این پدیده، یک مساله بزرگ و هزینه‌بر است. یک سری از بیماران بهبودیافته از کرونا برای مدت طولانی دچار مشکلات عصبی متفاوت می‌شوند. مثل پارکینسون و آلزایمر زودرس. یک سری از عوارض عصبی با افراد باقی می‌ماند. قبلاً وقتی بویایی و چشایی مختل می‌شد، زود برمی‌گشت اما الان که سویه امیکرون غالب است، خیلی طول می‌کشد تا برگردد یا معلوم نیست چه زمانی این اختلال برطرف خواهد شد. بعضی افراد بهبودیافته هم هستند که بویایی‌شان کاملاً تغییر می‌کند و مثلاً یک بوی خیلی خوب را خیلی بد می‌شنوند. مثلاً از قرمه‌سبزی بوی متعفن می‌شنوند.

دکتر محرز با تأکید بر این که لانگ کووید در امیکرون‌ها نسبت به سویه‌های قبلی بیشتر است، می‌گوید: صحبت و نگرانی از لانگ کووید در ایران هم زیاد است. چون بعد از ۳ سال بیشتر با این پدیده آشنا شده‌اند اما کلینیک ویژه‌اش را هنوز در کشور نداریم. در دنیا خیلی از کشورها کلینیک لانگ کووید ایجاد کرده‌اند. هم برای انجام تحقیقات و هم برای کمک به بیماران که مدت‌ها است بیماری کرونا را بهبود یافته‌اند اما عوارض بیماری با آنها مانده است.

این استاد دانشگاه درباره عوارض روانی کرونا هم توضیح می‌دهد: کرونا عوارض روانی نمی‌دهد. در این چند سال چنین چیزی مشاهده نشده است. مشکلات عصبی مثل پارکینسون و آلزایمر ... مشاهده شده اما جنون حاد، افسردگی شدید، میل به خودکشی و اینها شایع نیست. اینها اثرات جانبی کووید است. موضوع این است که مشکلات اقتصادی، رفتن دنیا به سمت قرنطینه، دورکاری و کارکردن آنلاین، بیکاری ناشی از مشکلات اقتصادی در دوره پاندمی کرونا، سوگ عزیزان از دست‌رفته در دوران کرونا و مواردی از این دست هستند که اثرات روانی ایجاد می‌کنند و موجب بروز افسردگی شدید می‌شوند. وگرنه خود کرونا به طور مستقیم مشکلات روانی ایجاد نمی‌کند.

او تأکید می‌کند: آنچه در کرونا خیلی شایع است، خستگی و ضعف فوق‌العاده شدید است که در بعضی از افراد خیلی طول می‌کشد تا بهبود پیدا کند و این همان لانگ کووید است. این موضوع همان طور که گفتم، در سویه امیکرون بیشتر است.

هزینه اقتصادی کووید و لانگ کووید خیلی زیاد است

دکتر محرز اظهار می‌کند: هزینه اقتصادی‌ای که لانگ کووید به کشورها وارد می‌کند، خیلی زیاد است. نه فقط لانگ کووید، بلکه درمجموع بیماری کرونا پیامدهای اجتماعی، اقتصادی و روانی خیلی زیادی داشته است و همچنان خواهد داشت. شما ببینید چقدر جرم و بزهکاری در دنیا و کشور خود ما زیاد شده است. به هر چیزی که فکر کنید، کرونا آن را نابود کرده است.

او می‌گوید: از این بدتر هم خواهد شد. چون تا بیابیم بجنیم، ویروس جدیدی پیدا می‌شود. از آنجا ما طبیعت را نابود کرده‌ایم، زندگی حیوانات به انسان‌ها خیلی نزدیک شده و اثرات و پیامدهای ناگوار آن را هم داریم می‌بینیم.

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران تأکید می‌کند: در این میان باید نگران کودکان بود. با بلایی که انسان‌ها بر سر طبیعت آورده‌اند، کودکان در این دنیای وانفسا زندگی نخواهند داشت. کرونا در روحیه کودکان هم تأثیرات بسیار ناگواری گذاشته است. این خودش یک هزینه جداگانه دارد که دنیا باید این را هم محاسبه کند. اگر ویروس متوقف هم بشود، اثرات اقتصادی، اجتماعی و روانی مردم در دنیا را چگونه می‌توان کم‌رنگ و برطرف کرد؟ برای اینها هم باید فکری کرد.